

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE

SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 24. Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 13 Juni 1858. Pris för år: 6 R.dr 32 sk. Bco. XII årgången

Hélène Louise Elisabeth, Hertiginna af Orleans.

Hertiginnan af Orleans.

(Efter "Illustrirte Zeitung")

Hertiginnans af Orleans död är en af dessa händelser, som äro egnade att taga alla partiens och alla länders deltagande i anspråk. Af konungslig rang har hertiginnan endast lärt känna sin höga sambällsställnings pröfningar: ty likasom alla de prinsessor,

som trädde i förbindelse med franska konungahuset, blef ett bittert öde äfven henne beskärdt.

Många afundades henne väl då hon äktade Frankrikes thronarving och då hon i sin make, sina barn och sin egen karakter fann en så rik källa till lycka; men fem år senare var hon, på årsdagen af sin förmäl-

ning, enka, och ännu fem år senare måste hon med sina barn som en flykting vända det nya hemmet ryggen.

Hon var den modigaste af hela familjen under Februardagarne 1848. Nu är allt förbi, tillochmed minnet af de många dygderna och den ädla karakteren hos denna hertiginna, hvares kallelse det var att sprida

ett ljusst skimmer öfver en mörk sida i huset Orleans historia. Det konungliga inflytande, hon egde, använde hon blott till ett samvetsgrannt uppfyllande af sina pligter, och om få kvinnor på hennes tid varit mera allmänt kända, så var detta blott för hennes dygders skull.

Ehuru hon med sin karakter var fullkomligt främmande för att vilja tränga sig fram, blef likväl världens uppmärksamhet riktad på hennes person genom hennes olycka och oförskräckta uppfyllande af sina pligter, huru tröstlösa, farliga och tunga dessa än kunde vara. Genom sin vård om sin gemåls barn efter dennes död visade hon hvilken förträfflig maka hon skulle ha varit för honom, och vid hvarje olycka framträdde hennes utmärkta karakter på ett allt bestämdare sätt.

Då Ludvig Philip, oaktadt sin klokhet och erfarenhet, visade sig fullkomligt rådlös, då de förfarnaste statsmän ej visste hvad parti de skulle taga, hade hertiginnan ett bestämdt medvetande af huru hon borde handla; och för att gagna sin son, hemtade hon ur modershjertat det mod, som hade utmärkt hennes afidne gemål, och framträdde för folk-representanterna, för att förfäktas dynastiens anspråk.

Det var för sent! Hon måste gifva vika för den herrskande riktningen och drog sig med sina två söner tillbaka från Frankrike, hvarefter hon åt dem sökt bevara en framtid, såvidt detta i hennes ställning och genom hennes bemödande

varit möjligt. År förgingo, världen förändrade sig; men hertiginnan förblef densamma. Hennes barn uppväxte under en uppfostran, hvilken motsvarade deras anspråk och modrens karakter. Under mångfaldiga öfverläggningar blef hon sitt hufvudsyfte trogen, och, såsom det vill synas, har hon lefvat tillräckligt länge, för att i sönerns karakter ha grundlagt samma fasthet, som utmärkt henne sjelf. Huru Europas rådslag än framdeles må utfalla, så skall det likväl af alla partier blifva erkänt, att hertiginnan tillsäkrat sina söner en arfslott i den högaktning, de måste hysa för henne.

Helène Louise Elisabeth, hertiginnan af Orleans, var den yngre dottren till arfstorhertig Fredrik Ludvig af Mecklenburg-Schwerin och dennes andra gemål, prinsessan Karolina, dotter till storhertig Karl af Sachsen-Weimar. Hon var född den 24 Januari 1814 och blef med stor omsorg uppfostrad på Ludvigslust, ett af de storhertigluga lustslotten. Hennes förmäling med Ferdinand Philip Ludvig, hertig af Orleans och kronprins af Frankrike, firades den 18 Juli 1837 i Fontainebleau's slott och Henrik den andres praktfulla galleri.

Sedan de tvenne sönerna, Ludvig Philip, grefve af Paris, och Robert Philip, hertig af Chartres, blifvit födda, träffades hon af sin gemåls plötsliga död, hvilken den 13 Juli 1842 omkom genom ett fall ur vagnen. Hertiginnan bar sin förlust med hjeltmodig försakelse och lefde se-

dan i största tillbakadragenhet. Hon egenade sig företrädesvis åt sina söners uppfostran, för hvilka hon var en den ömmaste moder, och visade sig sällan vid hoffesterna.

Då i Februari 1848 revolutionen utbröt, voro hertiginnan af Orleans och hennes söner hos konungen i Paris. När Ludvig Philip afsade sig kronan, utnämnde han hertiginnan till förmyndarinna för sina söner samt till regentinna af Frankrike; dock gjorde hon sig en fäfång möda, då hon med sina barn begaf sig till Deputerade kammaren, för att få grefven af Paris erkänd såsom Fransmännens konung.

Efter detta felslagna försök och efter många mödor och besvärligheter flydde hertiginnan med sina söner i sällskap med markis de Mornay — en måg till marskalk Soult och en trogen anhängare af Ludvig Philip och hans familj — till Belgien.

Alltsedan 1848 års statskvälfning hafva hertiginnan och hennes söner hufvudsakligen lefvat i deras dystra fristad i Eisenach, eller ock besökt medlemmarne af den franska konungafamiljen i England. Sedan förra sommaren har hertiginnan uppehållit sig på det sköna landtgodset Cambournehouse i Richmond (tillhörigt William Paynter), der hon den 18 sisl. Maj dog i influenza, djupt och allmänt sörjd.

Den 22 Maj blefvo hertiginnans dödliga kvarlevor begrafna i samma katolska

Minnesblad ur en fattig konstnärs lefnad.

(Tecknade af honom sjelf).

Af CEP.

(Fort. fr. N:o 23.)

et senare visste jag naturligtvis icke den tiden; det var först sedan jag blef äldre, jag gjorde den jemte många andra upptäckter. Jag tyckte mig äfven märka, att ju flera vänner om förmiddagen besökte min far, desto våttaligare blef han och desto mera skratade han. Var det reflexionen häröfver, som fyraåringen gjorde, och som bragte honom till det resultat, att det var det täta supandet, som inspirerade? Något ditåt måste det väl ha lutat; ty en dag, då min far följde en af sina intimaste vänner ut, och härunder uppehölls längre än vanligt, fick jag det spiritueella infallet att försöka hvad verkan konjacken kunde hafva på mig.

För att komma till målet för min vektirighet, måste jag klifva upp på en stol, för att hinna glasit, som ju inte smörgåsarne var staldt på min fars chiffonier.

Utan att komma ihåg hvarken ris eller budord grep jag glasit, förde det till munnen och läppjade högst obetydligt på dess innehåll; men det smakade illa och jag skyndade åter ned på min plats.

Kort derefter kom min far åter in och, utan att hysa ringaste misstanke, fyllde han åter de lemnade squättarne på karaffinen och satte sig att skriva, säkert längtande efter nya besök. Men märkvärdigt nog uteblefvo dessa helt och hållet för den återstående delen af förmiddagen och far min måste bekväma sig att taga sina små halfvor och klackar på egen hand.

Emellertid torde det vara svårt att afgöra hvem som längtade mest efter nya besök, antingen min far eller jag. Jag sade att konjacken smakade mig illa; men jag hade ej sutit länge innan dess förrådiska kraft äfven började utöfva sin infernaliska verkan på hela mitt lilla nervsystem. En obeskriflig känsla af välbefinnande var det första, som förnams i alla mina ådror; derefter tyckte jag mig läsa med en helt annan uppfattning, än jag hittills gjort. Bokstäfvernaingo lif, jag såg hvad jag läste, visserligen framträdde för min fantasi figurer, som ingen annan skulle ha sett; men så mycket var det dock, att konjackstärken hade väckt fyraåringens gudagnista.

Småningom öfvergingo mina fantasibilder i formlösa fantomer, som i alla regnbågens färger dansade på papperet som irrbloss och — då min far kallades till middagsbordet, sof jag de rättfärdiga sömn.

Nu följde flera dagar efter hvarandra, under hvilka jag blott längtade efter förmiddagsgäster till min far; men — ännu mera efter deras aflägsnande; och för hvar dag blef jag allt oftare upp på stolen, och för hvar gång stack

kapell i Weybridge (Surrey), der konung Ludvig Philips och hertiginnans af Nemours ben hvila. Ganska många högt uppsatte fransmän, både statsmän och militärer, hade begagnat den sorgliga anledningen, för att komma öfver till England och betyga den fallna konungafamiljen sin vörndnad.

Straxt efter klockan 9 på morgonen församlades medlemmarne af den kungliga familjen i den afidna hertiginnans bostad i Richmond, och klockan 10 infunno sig de andra deltagarne vid sorgfesten.

Ett rum i huset var inredt till likrum, der väggarne voro svartklädda och höga vaxljus brunno. På en upphöjning stod der likkistan, som var betäckt med ett svepkläde af sammet, på hvilket man såg huset Orleans' och Mecklenburgs vapen. I detta rum förrättades förra delen af begrafningsceremonien af pastorn vid lutherskt-evangeliska kyrkan i London, Schöll. Grefven af Paris, hertigen af Chartres, de flesta familjemedlemmarne samt många af den afidna hertiginnans tjenare och tjänarinnor bevistade denna högtidlighet.

Straxt efter klockan 11 gick liktåget från bostaden och öfver bron, genom Twickenham, direkte till Weybridge, under ringning i kyrkklockorna i Richmond och de byar, genom hvilka tåget gick. I spetsen för processionen gingo de s. k. "stumme" (personer, som hafva till yrke att vid begrafningar uppträda som sörjande), derefter följde en sorgvagn med

de fyra tjänstgörande presterna, och der- efter den af sex hästar dragna likvagnen med det i tre kistor inneslutna liket.

Den yttersta kistan var prydd med ovanligt tjockt sammet och silfver och bar en plåt med inskriptionen: "*Hélène Louise Elisabeth, Princesse de Mecklenbourg-Schwerin, née à Ludwigslust le 20e Janvier 1814, mariée à Fontainebleau le 30 Mai 1837 à Ferdinand Philippe d'Orléans, Duc d'Orléans, Prince Royal, veuve le 30 Juillet 1842. Morte à Richmond, Angleterre, le 18 Mai 1858.*" (Hélène Louise Elisabeth, prinsessa af Mecklenburg-Schwerin, född i Ludwigslust den 20 Januari 1814, förmäld i Fontainebleau den 30 Maj 1837 med Ferdinand Philip af Orléans, kunglig prins, enka den 30 Juli 1842. Död i Richmond i England, den 18 Maj 1858)

Efter likvagnen följde 19 tvåspända sorgvagnar med grefvinnan de Montesquieu, friherrinnan de Staël, markisen de Beauvoix samt andra sörjande. Bland det stora antal utmärkta personer, som deltog i processionen, må endast nämnas: van de Weyer, greve Apponyi, baron Brunnow, greve Lavradio, baron de Cetto, markisen d'Azeglio, baron Bentinck, gesandterna från Brasilien, Grekland och Spanien, Guizot, Thiers, de Remusat, greve Napoleon Duchatel, greve Montalambert, Casimir Perrier, greve Jarnac, furst Albert de Broglie, greve d'Haussonville, greve de Ségur, markis de Lastryrie, generalen greve Dumas m. fl.

Prins Albert ankom ifrån Osborn till Weybridge i lagom tid, för att deltaga i likbegängelsen. Äfven prins Eduard af Sachsen-Weimar hade dit anländt från London. Naturligtvis hade äfven alla de qvinliga medlemmarne af Orleanska konungafamiljen, som vistas i England, infunnit sig från olika punkter, och främst ibland dem den vörndsvärda enkedrottning Amalia.

Traktens landtliga befolkning deltog äfven till ett stort antal i sorgprocessionen och visade de sörjande på detta sätt sitt aktningfulla deltagande.

Klockan 1 uppnådde liktåget Weybridge, der, i den till kapellet hörande trädgården, de sista bönerna nu, likasom förut, af pastor Schöll och de fyra andra presterna upplästes. Klockan 2 blef kistan nedsatt i grafven, och det utomordentligt stora antalet af sörjande anträdde i de mest olika riktningar hemresan.

Äfven i Eisenach firades hertiginnans begrafning med yttre sorgbetygelser. Klockan 11 f. m. börjades sorgringning i kyrktornen, och ehuru det för tillfället var en liflig marknad, så tillslötos dock alla butiker invid torget och å angränsande gator. Mellan klockringningen hörde man likpsalmer ljuda från rådhuset.

Mormonernas förelöpare.

Bland den otaliga mängd svärmare, som lika hastigt som de framstätt på skådebanan åter försvunnit derifrån, voro äfven de så kallade "Kjortelbröderna". In-

jag näsan allt djupare i glaset. Sälunda gick slutligen äfven med mig det gamla ordspråket i fullbordan: Krukan går så länge till brunnen, tills hon kommer hanklös hem.

En dag hade jag varit så oförsigtig och glupsk, att jag hade tömt hela squätten, som var min kvarlemnad. Vanan hade hos honom blifvit en annan natur; och den, att gå från dörren till glaset, för att å karaffinen tömma den kvarlemnade lären, var likaså inöfvad som den att föra glaset till munnen.

Hvilket mirakel! glaset var tomt, totaliter tomt! Oförklarligt! Skulle — — —? Åter den fördömda misstankan. Men far min teg. Han ville pröfva, se och sedan straffa.

Huru far min konjackade, så var han nog redig att kunna öfverlista en sådan liten byting som jag var. Icke anande något försåt, gick jag på och tömde det ena glaset efter det andra. Far min teg, men lade råd i sitt mörka sinne. Nu skulle ej riset vara den demon, som skulle piska konjacksbegäret ur min syndiga nackdel; en helt annan plan utarbetades uti min fars stora hufvud, en plan, som visade, att han såväl i detta som mycket annat var femtio år före sin tid.

Med ondt ville han ondt fordrifva.

Under tiden tills den stora planen fullfärdig skulle gå af stapeln, det fattades blott en två å tre dagar, tusslades och tasslades mellan pappa och mamma, mellan pappa och hans vänner, mellan mamma och hennes väninnor, och gissningar och förmodanden togo aldrig slut öfver orsaken till ett så besatt fenomen, som att en fyra års pojkbysing skulle vara hemfallen åt den vederstyggliga fyllerilasten. Min far och far för honom hade ju alltid varit nykterhetsmönster. Huru öfverseende man är med sig sjelf!

Mor min var den första, som kom i häg en händelse, som hon trodde möjligen kunna ha haft inflytande på min så tidigt väckta passion.

Jag har i början af min teckning lofvat att återkomma till berättelsen om min första påhelsning i Christiania, änskönt detta icke är en frukt af mitt minne, utan en tradition från min moders mun.

Hon påminde sig nämligen, att hon en dag, under sitt första besök med min far i Christiania, vid bordet pläts-

ligen känt ett oemotståndligt begär efter en sop af farsars äkta Jamaica-rom, hvaraf han dagligen blott tog en enda liten sup till middagsmaten. Naturligtvis fick hon hvad hon begärde. Det var då jag fick lif, och helsades med en äkta våtvara, under det att andra veridsborgare vanligen erhålla sin första undfägnad i äpplen eller päron.

Nu trodde man sig hafva funnit gåtans lösning, och den plan, min far uppgjorde, gillades utan omaröstning både af vänner i kjortel och frack.

Den 9:de Juli 1808 var stort aftonkalas i mina föräldrars hus. Det var mitt fjerde års födelsedag, och en hel barnskara vid min ålder firade dagen med sin närvaro jemte åtskilliga äldre personer af mina föräldrars intimaste vänner.

Tvenne bälur punsch inburos; en stark för de äldre, en vattusiktig för barnen. Bland barnen var jag det enda, som uteslutande fick punsch ur de äldres bäl och tillstånd att få dricka så mycket och så ofta jag sjelf ville.

Ack, hvilken Olymp, hvilken Nektar!

Jag drack och pratade och pratade och drack tills jag med ens måtte golfvet med längden af hela min »lille bitte» person.

(Fortsättning pag. 186.)

DELANNON del.

HILDBRAND . SC

Ingång till Kejsarliga biblioteket i från gatan "Neuve-des-petits-champs."

THE
 1850
 ESTD

gen kan uppgifva hvem, som varit deras första upphofsman; men enligt Danzigs kronika infunno sig år 1502 i några preussiska städer personer, hvilka kommo ifrån Nederländerna, kallade sig kjortelbröder och sade sig tillhöra ett ordenssällskap, som var af en utmärkt helig beskaffenhet.

Antalet af dem, som anländt till Danzig, uppgick till sex. Dessa gingo både sommar och vinter barhufvade och barfotade. Två eller högst tre vida rockar eller kjortlar af hvitt linne utgjorde till ochmed i den strängaste köld deras hela beklädnad. Vid deras ena arm hängde ett litet träkors.

Deras lefnadsätt var högst enkelt; kött och fisk smakade de ej, lika litet som öl, vin och alla andra rusgifvande drycker: Örter och frukter utgjorde deras föda, vatten deras dryck. De utvecklade ej synnerlig ifver att vinna anhängare, och det lyckades dem också verkligen att endast i Danzig intaga trettiotvå personer i sin orden.

Kjortelbröderna gäfv sig ut för att vara förelöpare åt den till domen kommande Kristus, predikade egendomens gemensamhet samt giftermål med flera qvinnor. Då de emellertid ej erhöilo några vidare framgångar, blef deras vistande här ej heller så långvarigt; de genomvandrade Preussen, vände sig derefter till Lithauen och hade tillochmed för afsigt att draga ned till Turkiet.

Men detta mål skulle de ej uppnå. Lithauernerna mottogo dem ej så gynnsamt

som de hade hoppats; deras omvändelseförsök möttes af dem med uppenbar motvilja, och då brödrskapet, detta oaktadt, icke tog sig tillvara, bragte det uppretade landtfolket samtliga kjortelbröderna om lifvet. Dermed synes också deras orden ha tagit en ända, ty ingen har derefter någonsin hört denna omtalas.

Den siberiska stenbocken och bezoargeten.

Historieforskaren, som troget härleder människolägtets många olika racer från ett enda par, gör sig största möda för att kunna återfinna dess vagga. Zoologen söker lika fåfängt icke blott efter alla husdjurs vagga, utan äfven efter deras första föräldrar.

Hästen, åsnan, oxen, fåret, hunden, katten, ja tillochmed våra hönsgårdars befjädrade släkte — alla dölja sin härkomst i ett uråldrigt mörker och ingen vet med säkerhet, i många fall tillochmed knappast med någon sannolikhet, hvar deras ursprungliga fädernesland befinner sig. Detta bevisar åtminstone att dessa djurs samvaro med människorna är äldre än den historiska vetenskapen, ja än tillochmed mythen; ty redan under historiens mythiska period visar sig katten som ett högt värderadt husdjur. Beroende af det inflytande, som klimatet och jordens beskaffenhet, tukt och vård, arbete och föda utöfva, hafva dessa djur än mer, än mindre afvikit från deras ursprungliga ut-

seende och karakter och blifvit helt andra slags djur, nemligen andra i förhållande till hvad de varit, så länge de ännu icke stodo under människornas allt förändrande inflytande.

För vår del förvåna vi oss i allrahögsta grad öfver att vi icke en gång känna hästens, hundens och fårets härkomst, oaktadt just dessa djur förblifvit våra oumbärliga följeslagare. Men just emedan de det varit, har människan längesedan förgätit huru och hvarifrån de en gång blifvit henne tillförda.

Allrämest måste vi förundra oss öfver kattens i fullkomligt mörker insvepta urhistoria, hvilket djur, trots sin stora utbredning öfver hela jordkretsen, likväl öfverallt till alla sina väsentliga yttre kännetecken, äfvensom till sin natur, förblifvit oförändrad, så att vi just deraf kunna draga den slutsats, att den också föga aflägsnat sig från sin urtyp och det alltså måste vara mycket lätt att igenkänna denna såsom sådan, ifall man någorstädes skulle återfinna densamma. — Men man har ej heller funnit denna än. Ty den vilda kattan i våra skogar är i afseende på de väsentliga kännetecknen alltför olik vår huskatt, att den skulle kunna vara stammoder till den sistnämnda.

Med hunden, fåret och geten är det annat förhållande. De talrika, åtminstone bland de två förstnämnda, sins emellan så starkt afvikande racerna berättiga till den förmodan, att äfven de måste ha blifvit

Här låg jag nu orörlig som en stock och hvit som ett lokan. Nu spridde sig förfäran bland sällskapet. För min började tro på, att kuren var för stark; jag vill ej tala om mor min, hon var nära att rubbas till förståndet af förtvillan. Doktor öferskickades. Han kom, såg på pillen och förklarade helt lugnt:

»Han är full. För han inte ett invärtes slag, så vaknar han väl, när han sofvit af sig ruset. För ögonblicket kan jag ej göra något.»

Han gick, gästerna gingo och mina föräldrar voro ensamme med sin sorg och ånger. Frammot midnatt blef min ande drägt lättare, så att min far ansåg faran öfver och gick till sängs. Min mor blef deremot sittande hela natten vid min lilla säng, tills jag om morgonen till hennes utsägliga glädje öppnade ögonen och klagade öfver en olidlig först.

»Här är thé, mitt sockergryn, eller vill du heldre hafva mjölk eller kaffe eller — — —»

»Åh nej, mamma, gif mig heldre litet af den goda punschen.»

Probatum est.

(S l u t.)

ÖRNFJÄDERN.

En skildring från Amerika.

id Minnesotas och Missisippis sammanflöde ligger fort Snelling ett litet temligen godt fäste. Det utgöres af en fyrkantig skans, hvars vallar äro försedda med en solid stenbäckad, och är beräknadt för en besättning af cirka tusen man infanteri med fyra fältkanoner, samt blef uppfördt på den tid, då här ännu bodde högst få nybyggare, hvilka sålunda erhöilo en tillflyktsort och ett skydd emot de oroliga Indianstammarna.

Nu finner man redan hundra engelska mil derutom städer med 42 å 4,500 invånare, mellan hvilka de rättmätige jordegarna numera endast ströfva ikring i enstaka flockar, likasom Zigenarne, för att inom kort anträda den långa vägen till Klippiga bergen. Deras grafkullar vid Minnesota äfvensom på stränderna af de talrika insjöarne i det inre området äro smyckade med pilar och örnfjädrar, krigets sinnebilder. Winnebagoes har nemligen varit en krigisk stam.

En mild afton under efterhösten, — denna underbara årstid, som kläder de Amerikanska skogarne i deras skönaste drägt (den Indianska sommaren kallad) — infann sig för vid pass tolf år sedan en indiansk flicka af Winnebagoes stam hos den, som stod på post vid fästningsporten, och begärde enträget att genast blifva insläppt, emedan hon nödvändigt ville tala med kommandanten.

Indianskan hade redan förut några gånger varit inne i fästet, och skyltvakten kände henne personligen; men sista timman, under hvilken någon insläpptes, var redan förbi för dagen, och han afvisade henne derför.

mycket olika sina urtyper och att man därför kan antaga att de härstamma från det ena eller andra i vildt tillstånd anträffade djuret, om man nemligen annars, trots race-olikheten, kan återfinna några väsentliga kännetecken. Det tredje af de nämnde djuren, eller geten, är af våra vanliga daggande husdjur det enda, hvars urbild och urhem endast äro ringa tvifvel underkastade.

Om vi betrakta efterstående planch, se vi der på venstra sidan ett par bezoargetter (*Capra aegagras* Gmelin), hvilka endast deruti skilja sig från våra vanliga getter, att de icke såsom dessa dela sig i olika racer, utan till växt, färg och lynne förblifva oförändrade.

I de länder, der stora gethjordar uppfodas ute å fria fältet och der de måste klättra ikring i de vilda bergen, för att kunna få sin föda — såsom det t. ex. är fallet i södra Spanien, der bibehåller äfven denna art genom alla generationer en bestämd och föränderlig typ i hvarje enskildt djur och närmar sig ofta helt nära sin stammmoder, bezoargeten, hvilken åtminstone af vetenskapsmännen anses såsom sådan, om också ingen fullkomlig visshet ännu i detta afseende finnes.

Bezoargeten lefver på de ovägsamma Kaukasus- och Taurus-bergen, i Persien samt i Kirgisernas och Tatarernas länder. Den liknar genom sin kraftfulla gestalt och sin natur ganska mycket Alpernas stenbock, men visar sig genom sina på

framsidan föga utplattade och knöliga, utan i stället skarpkantiga, knölfria horn såsom en äkta get. Bockens mer än två fot långa horn kröka sig i vida bågar, utan att upptill skilja sig långt isär, och närma sig åter hvarandra något litet med spetsarne.

Det är, såsom man vet, de i djurets mage sig bildande hårda bollarne af o-smälta födoämnen ("bezoarer"), som gifvit bezoargeten dess namn. Men den tid är förbi, då man ansåg en bezoar för ett kraftigt, ja nästan underbart botemedel.

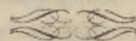
Derest getternas genealogi är riktig, så är bezoargeten äfven det första upphofvet till dessa dyrbara själar, mot hvilka, såsom ett högsta mål, den kvinliga salongsverldens blickar så långtansfullt äro riktade; ty Kaschmir- och Angoragetterna (anförvandter till våra getter) hvilka lemna stoffet till dessa dyrbara tyger, äro då afkomlingar af bezoargeten.

Brödvid det för den äktenskapliga friden mellan förnåma nygifva så erkänt vigtiga djurparet se vi å planchen den siberiska stenbocken (*Capra sibirica* Pallas) utsträcka sin grofva långa kropp, för att ifrån en klippa bortslicka litet salt, som i synnerhet för idslingen är så oumbärligt. Men just i denna hans ställning se vi så mycket bättre nackens nästan mahnlika hårbetäckning och benens egenomliga skapnad, hvilka nästan synas för korta för den långsträckt kroppen, men därför också äro särdeles kraftigt bygg-

da. De väldiga hornen uppnå hos gamla djur en längd af nära tre fot och hafva då 16 knölar, men hvilka på sidorna ej bilda några kanter. Framtill äro hornen platta, såsom det tillhör alla äkta stenbockar.

Man räknar bland dessa, utom den vanliga Alp-stenbocken och den siberiska, ytterligare sex andra arter, af hvilka tvenne lefva i Spanien, den eua på spanska sidan af Pyreneerna, emedan den på den franska blifvit nästan alldeles utrotad, den andra på Sierra Nevada. Den siberiske stenbocken är ofantligt starkt, nästan för groft byggd, och får man döma af hans starka men korta ben, är han tydligen mera skicklig i att klättra och springa på sitt hemlands berg än att göra djerfva språng, hvartill den långbente alpstenbocken och stengeten äro lämpligare danade. Han är vild och obändig och liknar i allmänhet stenbocken i sitt lefnadssätt. Den siberiske stenbockens hemland är Sibi-riens berg, Tatariet och Kamtschatka,

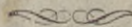
(Gartenlaube.)

Humoristiskt.

— Hvilket träslag har största likheten med en modenarr?

— Kanelträdet, hvars egentliga värde ligger i barken.

Men flickan upprepade, detta oakadt, sin begäran med sådan ifver och ett så ihärdigt allvar, dervid hon än utbrast i tårar, än utfor i dunkla hotelser, att mannen ändtligen beslöt annåla saken för sin officer.

Denne var lyckligtvis förnuftig nog att genast meddela kommandanten förhållandet, hvilken, ehuru han var plågad af feber och redan gått till sängs, likväl befallde, att flickan ögonblickligen skulle föras till honom.

Han klädde sig hastigt, och då den unga flickan några minuter senare inträdde hos honom, satt han i sin fältstol, med det af feberhetta glödande hufvudet stödt emot kanden, beredd att uppmärksamt afhöra hennes ärende.

Men vare sig att Indianskan plötsligen blifvit af andra tankar, eller att hennes rörelse beröfvat henne tungans bruk, — officeren väntade väl en kvarts timma förgäves på något meddelande från henne; — flickan blott gret helt tyst, men var för ofrigt alldeles stum.

Major Dean hade länge umgäts med Indianer och kände deras egenheter. Han insåg genast att det här handlade om något särdeles viktigt och var därför ännu mera

på sin vakt. Den minsta öfverilning från hans sida kunde förderfva allt.

— Den hvita liljan från Okanosjön är trött och sorgen, — sade han slutligen i en vänlig ton till den gråtande flickan, idet han steg upp och fattade hennes hand samt sakta förde henne in i nästa rum till sin fru, till hvilken han nu yttrade:

— Se här, Mary, vår unga vän har något att säga dig.

Indianskan tycktes efterhand återfå talförmågan, och ehuru hon till en början yttrade sig helt dunkelt och tve tydligt, voro hennes meddelanden dock slutligen tillräckliga, att gifva officeren en klar bild.

Men dessa meddelanden voro i korthet följande: 1,200 krigare af Winnebagoes stam hade uppslagit sitt läger några få engelska mil ifrån fästningen på d-t s. k. Minneha-ha-fallet. Dessa skulle redan samma natt helt tyst låga öfver floden och nästa morgon före dagens inbrott hålla sig dolda i skogarne närmast ikring fästningen. Höfdingen Viando-te — skulle sedan med trettio utvalda krigare af sin

stam begära tillträde till fästningen och dervid jemte sina följeslagare utan tvekan underkasta sig den öfliga formalityten att aflemna vapnen. Derefter skulle han för kommandanten uppgifva, att hela stammen stode i begrepp att förtaga ett allägset krigståg emot Omaha's och att han därför ville taga afsked af den hvite höfdingen; sedan skulle han taga den svarta örnsjädern från hufvudet och åt honom öfverlemnna denne, såsom ett bevis på hans högaktning. Men detta skulle vara den aftalade signalen för hans följeslagare, hvilka dervid skulle gripa till de vapen, som de, utom de andra, hade gömda under kläderna, och hastigt mörda såväl kommandanten som de officerare, hvilka händelsevis vore närvarande vid sammankomsten. Härfter ämnade de öfverrumpla besättningen och med tillhjälp af de i närheten gömda, men vid stammens krigsrop tillkallade männe totalt nedgöra den samma.

(Forts.)

Stenbockar.

Härmed följer Romanbihanget: "Adepten," pag. 9—16

Nästa No utgifves Söndagen den 20 Juni.

C. PETERSENS OFFICIN 1858.